

Nr 1118

Av herr **Gustavsson** i Nässjö m. fl., om åtgärder för att genom ideella organisationer stödja visning av kvalitetsfilm.

(Lika lydande med motion nr 965 i Första kammaren)

Vid sidan av exempelvis teater, musik och litteratur utgör filmen en väsentlig kulturfaktor. Att samhället härvidlag har ett ansvar för att så många människor som möjligt ges tillfälle att komma i kontakt med kulturella aktiviteter torde det ej råda någon oenighet om. Detta är ett självklart rättvisekrav. I dag är således åtskilliga teater-, musik-, litteratur- och utställningsaktiviteter föremål för både statligt och kommunalt stöd. Stöd utgår även i ytterst begränsad omfattning till vissa filmaktiviteter.

Som helhet betraktat gäller speciellt för filmens område att repertoaren bestäms utifrån kommersiella utgångspunkter i första hand. Detta drabbar framför allt landsorten, som varken har ett brett allmänt kulturutbud eller får filmer, som förutsättes vara av hög kulturell kvalitet. Ur jämlikhetssynpunkt är det väsentligt att även människor utanför storstadsområdena ges möjlighet till att ta del av ett kvalitetsbetonat filmutbud.

Försöksverksamhet pågår i dag med att bygga upp "kvalitetsbiografer", som alternativ till de kommersiella. Härigenom ges möjlighet att med större kraft få fram filmens kulturella värden. Detta i kombination med en vidgad informationsverksamhet möjliggör ett större utbud av goda samhällstillvända filmer.

Som antytts ovan har produktion och visning av film varit ett medel att i första hand tjäna pengar på och ej att ge konstnärlig upplevelse. Följden har blivit att produktion och visning av film i stor utsträckning inriktats på en ofta menlös och lättillgänglig underhållningsfilm. Därför har det också varit naturligt att en sådan verksamhet ej erhållit statligt eller kommunalt stöd. Men genom att samhället inte mera omfattande varit benäget att satsa på film- och biografverksamhet som kulturgren har man heller inte kunnat påverka produktion eller distribution.

Förutsättningarna måste därför ändras så att större möjligheter skapas både för produktion och för inköp och visning av kvalitetsfilm. Främst förefaller insatser på två plan vara väsentliga. Dels måste staten ekonomiskt stödja kvalitetsfilm i produktions- och distributionsled, dels måste en organisation skapas, som kan handha visning och övriga aktiviteter i anslutning till detta. Den organisation, som bör handha visningen måste bedriva sin verksamhet på icke-kommersiell basis. Därför framstår det som en naturlig organisationsform att ideella organisationer handhar detta.

Folketshusföreningarnas riksorganisation (FHR), Våra gårdar (organisation för

nykterhetsrörelsens samlingslokaler) och Bygdegårdarnas riksförbund är alla ideella organisationer. De har egna lokaler, erfarenhet av biografverksamhet och speciell medlemsstruktur. Således representerar exempelvis FHR cirka 800 lokalägande föreningar (varav cirka 450 för närvarande bedriver biografverksamhet). Omkring hundra anläggningar finns ytterligare för visning av 35 mm normalfilm.

Filmens ökade betydelse i bildningsverksamheten understryker ytterligare behovet av kvalitetsfilmvisning. Detta gäller såväl den obligatoriska skolan som den frivilliga bildningsverksamheten. Genom sin nära anknytning till olika folkrörelser har ovan nämnda organisationer mycket goda förutsättningar för ett gott samarbete med folkbildningsväsendet. Fördelen ligger vidare i de stora möjligheterna till uppsökande verksamhet.

Sammanfattningsvis talar mycket starka skäl dels för ett statligt stöd till kvalitetsfilmvisning, dels för att denna verksamhet bör bedrivas av ideella organisationer. Ett principiellt ställningstagande av detta slag kan också komma att vägleda den nu arbetande filmutredningen.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen hemställer att Kungl. Maj:t vidtager åtgärder för att genom ideella organisationer stödja visning av kvalitetsfilm.

Stockholm den 28 januari 1970

Åke Gustavsson (s)
i Nässjö

Birgitta Dahl (s)

Mats Hellström (s)

Sture Ericson (s)
i Örebro